

Sygn. akt VIII U 99/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jolanta Węs

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2016 roku w Lublinie

sprawy T. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o odsetki

na skutek odwołania T. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 30 grudnia 2015 roku znak(...)

I zmienia zaskarżoną decyzję i ustala T. P. prawo do odsetek za okres od 21 października 2014 roku do 7 grudnia 2015 roku z tytułu opóźnienia w wypłacie renty.

II w pozostałej części oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 99/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 grudnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił T. P. prawa do wypłaty odsetek z tytułu zwłoki w wypłacie świadczenia. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że decyzja z dnia 2 grudnia 2015 roku wykonująca prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie została wydana w ustawowym terminie, dlatego brak podstaw do wypłaty odsetek od wyrównania świadczenia (decyzja – k. 339 a.r.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła T. P.. Z jego treści wynika, że nie zgadza się ze stanowiskiem organu rentowego i wnosi o wypłatę ustawowych odsetek za zwłokę w wypłacie renty za okres od 1 sierpnia 2014 roku do grudnia 2015 roku. Podniosła iż odsetki powinny być przyznane, bowiem dokumentacja medyczna złożona do ZUS stanowiła podstawę do przyznania renty (odwołanie – k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie argumentując jak w decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 3-4 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

T. P. urodziła się (...). Decyzją z dnia 23 sierpnia 1996 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni rentę inwalidzką trzeciej grupy inwalidów od dnia 31 maja 1996 roku (k. 19-19v a.r.). Następnie

decyzją z dnia 10 stycznia 1998 roku przyznano jej rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 1 lutego 1998 roku (k. 39 a.r.). Kolejnymi decyzjami okres uprawnienia do powyższego świadczenia był sukcesywnie przedłużany do dnia 31 lipca 2014 roku.

W dniu 30 lipca 2014 roku wnioskodawczyni zwróciła się o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (k. 299 a.r.).

Lekarz Orzecznik w dniu 23 września 2014 roku rozpoznał u niej zaburzenia(...)i uznał, że jest ona nadal częściowo niezdolna do pracy do dnia 31 października 2015 roku (rozpoznanie - k. 18 dokumentacji medycznej, orzeczenie - k. 304 a.r.).

Od powyższego orzeczenia zarzut wadliwości wniósł Główny Lekarz Orzecznik ZUS (k. 305 a.r.). Komisja Lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ponownie badając T. P. rozpoznała u niej: (...) i stwierdziła, że nie jest ona niezdolna do pracy (rozpoznanie - k. 23v dokumentacji medycznej, orzeczenie - k. 308 a.r.).

Powołując się na powyżej wskazane orzeczenie Komisji Lekarskiej organ rentowy wydał w dniu 6 października 2014 roku decyzję odmawiającą T. P. prawa do renty (k. 309 a.r.).

W celu zbadania jej zasadności, Sąd orzekający w sprawie VIII U 2030/14 dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu neurologii, kardiologii - endokrynologii, psychiatrii i psychologii (k. 11-11v a.s. VIII U 2030/14).

Biegli sądowi lekarze specjaliści: kardiolog-endokrynolog i neurolog w opinii z dnia 10 lutego 2015 roku rozpoznali u wnioskodawczyni: (...)w trakcie leczenia M., (...) na podłożu zmian (...). Uznali ją za nadal częściowo niezdolną do pracy od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 31 lipca 2016 roku. W uzasadnieniu wskazali, że kliniczne badanie kardiologiczne i analiza załączonej do akt dokumentacji medycznej pozwalają na rozpoznanie (...) Zaznaczyli, że choroba (...)wymaga leczenia farmakologicznego, ale nie upośledza wydolności (...) w stopniu samodzielnie sprowadzającym niezdolność do pracy. Podali ponadto, że badana od kilkunastu lat choruje na (...) na co leczy się farmakologicznie, a próby przerywania leczenia powodują nawrót (...)(...) Zauważyli, że wymaga dalszego leczenia i okresowych kontroli endokrynologicznych. (...)samodzielnie w ich ocenie nie powodują naruszenia sprawności organizmu wnioskodawczyni w stopniu powodującym niezdolność do pracy, jednak we współistnieniu z pozostałymi schorzeniami przyczyniają się do uznania wnioskodawczyni za osobę częściowo niezdolną do pracy. Wskazali również, że opiniowana jest leczona od wielu lat z powodu z (...) Zaznaczyli, że w aktach znajduje się dokumentacja diagnostyki radiologicznej(...) a dokumentacja leczenia szpitalnego wskazuje na ograniczoną skuteczność leczenia ambulatoryjnego. W obecnym badaniu nie stwierdzili objawów organicznego uszkodzenia (...). W badaniu części obwodowej (...)Ocena stanu neurologicznego wnioskodawczyni wskazuje na konieczność dalszego leczenia z powodu (...) W ich ocenie schorzenia neurologiczne we współistnieniu ze schorzeniami(...) powodują częściową niezdolność do pracy wnioskodawczyni (k. 24 a.s. VIII U 2030/14).

W opinii z dnia 10 lutego 2015 roku biegła psycholog na podstawie analizy akt sprawy oraz badania psychologicznego stwierdziła, że wnioskodawczyni aktualne (...) (...) Decyzję dotyczącą oceny niezdolności do pracy pozostawiła biegłemu lekarzowi psychiatrze (k. 22-23 a.s. VIII U 2030/14).

W opinii z dnia 26 maja 2015 roku biegły psychiatra rozpoznał u wnioskodawczyni (...)i stwierdził, że jest ona częściowo niezdolna do pracy od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 31 lipca 2016 roku. W uzasadnieniu podał, że wnioskodawczyni rozpoczęła ambulatoryjne(...) leczenie w 1986 roku z powodu nasilających się u niej dolegliwości o charakterze(...)Miały one u niej podłoże sytuacyjne, ale przebiegały na tyle łagodnie, że nie wymagały kierowania na kurację szpitalną do oddziału (...). Wskazał, że choć jej skargi utrzymują się nadal i wymaga ona dalszej kuracji ambulatoryjnej (podobnie jak i z powodu(...)) to samoistnie nie sprowadzają niezdolności do pracy, ale pogarszają jednak jej codzienne funkcjonowanie i sprowadzają na nią częściową niezdolność do pracy z ogólnego stanu zdrowia (k. 40 a.s. VIII U 2030/14).

Zastrzeżenia do powyższej opinii złożył organ rentowy (k. 48-49 a.s. VIII U 2030/14) i wniósł o wydanie uzupełniającej opinii przez biegłych.

Na rozprawie w dniu 21 sierpnia 2015 roku Sąd oddalił ten wniosek uznając, iż stan zdrowia wnioskodawczyni został już oceniony w sposób kompleksowy, a Sąd uzyskał wiadomości specjalne, niezbędne do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia (k. 104v a.s. VIII U 2030/14).

Sąd podzielił w całości opinie biegłych sądowych, uznając je za kompletne, jasne i należycie uzasadnione, a tym samym za przedstawiające wystarczające wiadomości specjalne, niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2015 roku uwzględnił odwołanie T. P. i ustalił jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 31 lipca 2016 roku (k. 53 a.s. VIII U 2030/14).

Sąd Apelacyjny w Lublinie, rozpoznając apelację organu rentowego od powyższego wyroku, wyrokiem z dnia 28 października 2015 roku oddalił apelację (k. 89 a.s. VIII U 2030/14). Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem Zakład Ubezpieczeń Społecznych otrzymał w dniu 16 listopada 2015 roku (k. 317 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wydał w dniu 2 grudnia 2015 roku decyzję wykonującą wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 21 sierpnia 2015 roku. T. P. została przyznana renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 31 lipca 2016 roku. Należność za okres od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 30 listopada 2015 roku w kwocie 6.034,11 złotych (po odliczeniu zaliczki na podatek i składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz po potrąceniu świadczeń pobranych z Funduszu Pracy) organ rentowy przekazał wnioskodawczyni na rachunek w banku (k. 335 a.r.).

W dniu 22 grudnia 2015 roku T. P. wystąpiła do organu rentowego o wypłatę odsetek (k. 337 a.r.).

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 30 grudnia 2015 roku organ rentowy odmówił przyznania odsetek (k. 339 a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie przytoczonych wyżej dowodów. Okoliczności wynikające z treści dokumentów znajdujących się w aktach sądowych i w aktach rentowych nie były kwestionowane przez strony. Wiarygodność tych dowodów nie budziła też wątpliwości Sądu.

Odwołanie T. P. jest zasadne.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 121, ze zmianami) jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub z świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest zobowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 roku, Nr 12, poz. 104) określono szczegółowe zasady wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub w wypłaceniu świadczeń do których przyznawania i wypłacania są zobowiązani ZUS oraz płatnicy składek.

Koniecznym warunkiem do uwzględnienia żądania wypłaty odsetek jest wykazanie, iż organ rentowy nie przyznał świadczenia w sytuacji, gdy dysponował materiałem dowodowym wystarczającym do wydania decyzji o przyznaniu

świadczenia. Istotą sprawy było więc ustalenie, czy organ rentowy ponosi winę w opóźnieniu wypłaty świadczenia przyznanego T. P. dopiero wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 21 sierpnia 2015 roku.

Podstawą wydania wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 21 sierpnia 2015 roku były ustalenia faktyczne oparte na opinii biegłych lekarzy sądowych neurologa P. W. i kardiologa M. O. z dnia 10 lutego 2015 roku oraz opinii biegłego psychiatry J. U. z dnia 26 maja 2015 roku.

Z opinii tych jednoznacznie wynika, iż wnioskodawczyni jest nadal osobą częściowo niezdolną do pracy od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 31 lipca 2016 roku. W ocenie Sądu Okręgowego w Lublinie orzekającego w sprawie o prawo do renty (VIII U 2030/14) wskazane opinie biegłych są rzetelne i wyczerpujące. Biegli dysponowali dokumentacją medyczną dotyczącą schorzeń neurologicznych i współistniejących schorzeń kardiologicznych, endokrynologicznych i psychiatrycznych w takim samym zakresie, w jakim dostępne były również w toku postępowania przed organem rentowym. W trakcie trwania postępowania sądowego wnioskodawczyni nie przedkładała żadnej nowej dokumentacji medycznej, z wyjątkiem zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego istnienie dotychczasowych schorzeń oraz karty ze (...) w P. (k. 33 a.s. VIII U 2030/14).

Komisja Lekarska ZUS nie miała żadnych podstaw do przyjęcia, iż wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy, tym bardziej, że Lekarz Orzecznik ZUS dysponując tą samą dokumentacją medyczną stwierdził, że wnioskodawczyni jest nadal częściowo niezdolna do pracy.

Należy więc stwierdzić, że wskazane wyżej opinie biegłych sądowych wydane na podstawie badania wnioskodawczyni oraz dokumentacji z dotychczasowego leczenia, znajdującej się w aktach rentowych, a więc znanej Lekarzowi Orzecznikowi i Komisji Lekarskiej ZUS, pozwoliły na ustalenie dalszej niezdolności wnioskodawczyni do pracy. Lekarz Orzecznik oraz Komisja Lekarska dysponowali materiałem, który wskazywał na upośledzenie funkcji organizmu w stopniu powodującym niezdolność do pracy, dlatego decyzja organu rentowego odmawiająca przyznania wnioskodawczyni prawa do renty była błędna.

Organ rentowy ponosi więc odpowiedzialność za odmowę przyznania świadczenia wnioskodawczyni w postępowaniu przez Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, bowiem prawo do świadczenia zostało ustalone dopiero na mocy wyroku sądowego, wydanego na podstawie tych samych dowodów, które były znane organowi rentowemu.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydając w dniu 6 października 2014 roku decyzję odmowną miał wszelkie niezbędne dane ku temu, wydać decyzję ustalającą T. P. prawo do renty i wypłacić ją w ustalonym terminie płatności, ponieważ złożona w toku postępowania orzeczniczego przed organem rentowym dokumentacja medyczna pozwalała na uznanie wnioskodawczyni za nadal niezdolną do pracy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 powołanej wyżej ustawy określenie „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków, do jego uzyskania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 marca 2001 roku, II UKN 402/00, OSNAPiUS z 2002 roku, Nr 20, poz. 501 i z dnia 7 października 2004 roku, II UKN 485/03, OSNAPiUS z 2005 roku, Nr 10, poz. 147).

W ocenie Sądu Okręgowego decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiająca wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy była błędna, ponieważ została oparta na błędnym orzeczeniu Komisji Lekarskiej, która dysponowała wystarczającą ilością informacji niezbędnych do właściwej oceny stanu zdrowia i stopnia niezdolności do pracy wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy uznał, że wobec wyłącznej winy organu rentowego przy ustalaniu prawa do renty, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązany jest do wypłacenia odsetek. Zgodnie z art. 118 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Orzeczeniem z dnia 3 września 2014 roku Lekarz Orzecznik ZUS uznał wnioskodawczynię za nadal od 1 sierpnia 2014 roku częściowo niezdolną do pracy (k. 304 a.r.). Orzeczenie to zostało wadliwie zmienione przez Komisję Lekarską ZUS w dniu 30 września 2014 roku.

Datę wydania orzeczenia przez Lekarza Orzecznika ZUS (3 września 2014 roku) należy uznać za ostatnią okoliczność niezbędną do wydania decyzji, toteż decyzja powinna być wydana do dnia 3 października 2014 roku. W decyzji przyznającej rentę płatność świadczenia określono na 20 dzień miesiąca. Najbliższym terminem płatności renty był zatem dzień 20 października 2014 roku. Odsetki ustawowe przysługujące skarżącej z tytułu opóźnienia w wypłacie renty winny być liczone od dnia 21 października 2014 roku, to jest od następnego dnia po najbliższym terminie płatności renty do dnia 7 grudnia 2015 roku, albowiem w dniu 8 grudnia 2015 roku wnioskodawczyni otrzymała wyrównanie świadczenia (k. 335 a.r.).

Z tych względów odwołanie wnioskodawczyni podlegało oddaleniu w zakresie, w jakim domagała się przyznania odsetek za okres od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 20 października 2014 roku.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. Sąd Okręgowy w Lublinie orzekł jak w sentencji.